

Knuttes insikter under kaliforniens sol

30.07.2019



Den radikala triangeln

1955

Det var dags att se sanningen i vitögat. Trots att allt fler företag grundades på Åland under 1950-talet hade Ålandsbanken inte riktigt kläm på företagsekonomiska frågor.

Därför lobbade bankens revisorer och förvaltningsrådsordförande Tor Brenning för att man skulle grunda en företagsekonomisk avdelning som kunde grotta ner sig i företagskundernas kreditvärdighet och solvens. De lyckades, men när alla var överens ställdes den fråga som ofta är den knepigaste när det gäller rekryteringar på Åland: Vem?

I det här fallet behövde man inte leta med ljus och lykta efter någon som kunde leda avdelningen. Knut Mattsson var den självskrivna kandidaten för jobbet. Inte bara hade han studerat företagsekonomi och jobbat på en revisionsbyrå i Åbo, han hade dessutom varit över there.

Åren 1957-1959 studerade Knut "Knutte" Mattsson som stipendiat vid UCLA-universitetet i Los Angeles. Under ledning av världsledande professorer fick han insikter i bland annat företagsrevision och företagsorganisation*. Idéerna om hur ett modernt företag ska organiseras var på den tiden något nytt - och på Åland helt okänt. Men amerikanerna hade insett att den strikt hierarkiska modellen med en allsmäktig chef och kuvade arbetare inte var särskilt framgångsrik.

- Jag minns en föreläsning då vår professor ritade

upp en triangel där chefen stod uppe vid spetsen och basen utgjordes av fotfolket. Professorn sade Den chef som driver sin policy där uppe utan att lyssna på dem där nere blir aldrig framgångsrik, säger Knut Mattsson.

Med andra ord var det inte bara med företagsekonomiska insikter i bagaget som han återvände till Åland.

Mattsson blev också bankens första missionär för ett modernt ledarskap.

- Jag ville alltid skaffa mig kunskap innan jag fattade ett beslut och därför satsade jag tid på att diskutera med så många som möjligt. Med gott teamwork kan man få en massa gjort.

Och när han hade tid över försökte han också få de andra direktörerna att fatta galoppen.

- I början av 1960-talet var det här ganska radikala idéer så inte var de andra i bankens direktion alltid pigga på att lyssna på mig, skrattar Knut Mattsson.

*) Som fattig student i Los Angeles fick Knut Mattsson också upp ögonen, och munnen, för potatischips. Tack vare det mumsandet var han 1969 med och grundade Ab Chips Oy Ltd som blev Finlands första och största tillverkare av potatischips och dessutom en viktig åländsk arbetsgivare. Chips Abp såldes 2005 till den norska Orklakoncernen.



Sanningen om Ålandsbanken

100 berättelser genom 100 år

Joakim Enegren

Med bidrag av Annika Lundqvist, Leo Löthman och Teo Tuominen.

Foto: Vd Thorvald Eriksson (t v) med bankdirektör Knut Mattsson på en bolagsstämma tidigt 80-tal. Ålandsbankens arkiv.